Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/53/EÚ o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa sprístupňovania rádiových zariadení na trhu

[COM(2021) 547 final – 2021/0291 (COD)]

(2022/C 152/13)

Spravodajca: **Christophe LEFÈVRE**

Konzultácia	Rada Európskej únie, 30.9.2021
	Európsky parlament, 4.10.2021
Právny základ	článok 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre jednotný trh, výrobu a spotrebu
Prijaté v sekcii	18.11.2021
Prijaté v pléne	8.12.2021
Plenárne zasadnutie č.	565
Výsledok hlasovania	
(za/proti/zdržalo sa)	231/0/6

1. **Závery a odporúčania**

1.1. Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) berie na vedomie návrh Komisie, aby sa urýchlene konalo s cieľom zaviesť USB-C ako konzistentnú a jednotnú normu pre konektory určené pre mobilné telefóny a podobné zariadenia.

1.2. Dobrovoľné iniciatívy realizované od roku 2009 a najnovšie aj od roku 2014 nespĺňajú v plnom rozsahu ciele politiky Európskej únie zamerané na zníženie množstva elektronického odpadu (odpadu z elektrických a elektronických zariadení), uľahčenie používania týchto zariadení pre spotrebiteľov a zabránenie fragmentácii trhu s nabíjacími zariadeniami. Odhaduje sa, že v roku 2018 predstavoval elektronický odpad v podobe nabíjačiek dovedna 11 000 ton.

1.3. V januári 2020 prijal Európsky parlament uznesenie ([1]), v ktorom vyzval na vypracovanie prísnejších právnych predpisov, s čím EHSV plne súhlasí.

1.4. EHSV plne podporuje návrh smernice, ktorý je reakciou Európskej komisie na požiadavku Európskeho parlamentu.

1.5. EHSV by uvítal ambicióznejší prístup než je obsiahnutý v pláne Európskej komisie a odporúča rozšíriť túto povinnosť týkajúcu sa nabíjačiek mobilných telefónov a analógových zariadení na všetky rádiové a elektronické zariadenia, ktoré sa dajú pripojiť a dobíjať, ako aj na nabíjačky notebookov. Ide tiež o možnosť nabíjať mobilné zariadenie prostredníctvom nabíjačky typu USB-C s výkonom 65 W určenou pre počítače namiesto nabíjačky s výkonom 2,1 W, čo by používateľom pri cestách umožnilo vyhnúť sa preprave niekoľkých rôznych nabíjačiek.

1.6. EHSV konštatuje, že v autobusoch, lietadlách, obchodných centrách, konferenčných miestnostiach a iných tranzitných miestach sú užívateľom čoraz častejšie dostupné USB zásuvky s nízkym výkonom (2,1 W) určené na nabíjanie mobilných telefónov, a to buď s káblom alebo bez. Niekedy však nemajú postačujúci výkon na nabíjanie určitých zariadení, na ktoré sa vzťahuje smernica.

1.7. EHSV navrhuje, aby sa odporúčalo v budúcnosti vybaviť tieto miesta ultrarýchlymi nabíjačkami s cieľom umožniť rýchle nabíjanie a požičiavanie kábla USB-C medzi užívateľmi pri krátkych presunoch alebo na krátke obdobie. Toto odporúčanie zodpovedá jednej z potrieb, ktoré vyplynuli z prieskumov Európskej komisie.

([1]) Uznesenie Európskeho parlamentu z 30. januára 2020 o univerzálnej nabíjačke pre mobilné rádiové zariadenia (2019/2983(RSP)) (Ú. v. EÚ C 331, 17.8.2021, s. 2).

1.8. EHSV konštatuje, že batérie môžu mať obmedzenú životnosť v porovnaní so zvyškom zariadenia. Odporúča, aby sa normy pre batérie určené na použitie v počítačoch, tabletoch alebo mobilných telefónoch zosúladili tak, aby v prípade predčasného zlyhania batérie bolo možné ju vymeniť a nemuselo sa kupovať nové zariadenie.

1.9. EHSV tiež poukazuje na zodpovednosť výrobcov elektronických zariadení z hľadiska udržateľného rozvoja a vyzýva ich, aby zabezpečili, že výmena batérie si bude vyžadovať len nízke náklady a že jej jednoduchá technická uskutočniteľnosť bude odrádzať od potreby vymeniť celé elektronické zariadenie, ak sa má vymeniť len batéria.

1.10. EHSV vyzýva Komisiu, aby výrobcom odporučila nesnažiť sa obchádzať právne predpisy prostredníctvom zmien parametrov napätia alebo prúdu, ktoré by si vyžadovali používanie nabíjačky príslušnej značky, čím by sa zmarili ciele smernice.

1.11. EHSV odporúča, aby Komisia a Európsky parlament na konci legislatívneho procesu spustili rozsiahlu informačnú kampaň pre širokú verejnosť s cieľom poskytnúť informácie spotrebiteľom a povzbudiť ich, aby v budúcnosti kupovali len zariadenia s rozhraním USB-C.

2. **Kontext stanoviska**

2.1. Komisia sa od roku 2009 snaží obmedziť fragmentáciu trhu s nabíjacími rozhraniami pre mobilné telefóny a podobné zariadenia. Takéto iniciatívy však viedli len k dobrovoľným systémom ([2]), ktoré nie sú právne záväzné, a teda nezabezpečujú zosúladené a jednotné uplatňovanie.

2.2. Nedávne dobrovoľné iniciatívy nespĺňajú v plnom rozsahu ciele politiky Únie zamerané na zníženie množstva elektronického odpadu (odpadu z elektrických a elektronických zariadení), zabezpečenie pohodlia spotrebiteľov a zabránenie fragmentácii trhu s nabíjacími zariadeniami.

2.3. Absencia harmonizácie v tejto oblasti môže viesť k podstatným rozdielom medzi zákonmi, inými právnymi predpismi, správnymi opatreniami alebo postupmi členských štátov týkajúcimi sa interoperability mobilných telefónov a podobných kategórií alebo tried rádiových zariadení s ich nabíjacími zariadeniami, ako aj dodávania rádiových zariadení bez nabíjacích zariadení.

2.4. Preto je potrebné, aby Únia prijala opatrenia na podporu jednotnej úrovne interoperability a na zaistenie poskytovania informácií týkajúcich sa charakteristík nabíjania rádiových zariadení koncovým užívateľom.

2.5. V januári 2020 prijal Európsky parlament uznesenie ([3]), v ktorom vyzval na naliehavé prijatie normy pre spoločnú nabíjačku pre mobilné telefóny s cieľom zabrániť tak ďalšej fragmentácii vnútorného trhu.

2.6. Odhaduje sa, že v roku 2018 boli nabíjačky mobilných telefónov zodpovedné približne za 11 000 ton odpadu z elektrických a elektronických zariadení, pričom objem súvisiacich emisií počas životného cyklu bol približne 600 kiloton ekvivalentu CO_2.

2.7. Únia je odhodlaná podporovať efektívne využívanie zdrojov prechodom na čisté obehové hospodárstvo prostredníctvom zavedenia iniciatív, ako je smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/19/EÚ ([4]), a nedávno prostredníctvom zavedenia Európskej zelenej dohody. Cieľom tejto smernice je znížiť množstvo odpadu z elektrických a elektronických zariadení, ktorý vzniká predajom rádiových zariadení, a znížiť ťažbu surovín a emisie CO_2, ktoré vznikajú pri výrobe, preprave a likvidácii nabíjačiek, a tým podporiť obehové hospodárstvo.

2.8. Zámerom návrhu je zaviesť v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/53/EÚ ([5]) požiadavky, ktoré sa týkajú komunikačných protokolov nabíjania a nabíjacieho rozhrania (t. j. nabíjacieho portu) určitých kategórií alebo tried rádiových zariadení, ako aj informácií o charakteristikách nabíjania týchto kategórií alebo tried rádiových zariadení, ktoré sa majú poskytovať koncovým užívateľom.

([2]) https://ec.europa.eu/docsroom/documents/2417/attachments/1/translations.

([3]) Uznesenie Európskeho parlamentu z 30. januára 2020 o univerzálnej nabíjačke pre mobilné rádiové zariadenia (2019/2983(RSP)) (Ú. v. EÚ C 331, 17.8.2021, s. 2).

([4]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/19/EÚ zo 4. júla 2012 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ) (Ú. v. EÚ L 197, 24.7.2012, s. 38).

([5]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/53/EÚ zo 16. apríla 2014 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa sprístupňovania rádiových zariadení na trhu, ktorou sa zrušuje smernica 1999/5/ES (Ú. v. EÚ L 153, 22.5.2014, s. 62).

2.9. V návrhu sa vyžaduje, aby boli mobilné telefóny a podobné rádiové zariadenia (tablety, digitálne fotoaparáty, slúchadlá alebo slúchadlá s mikrofónom, ručné herné konzoly a prenosné reproduktory), ak je možné nabíjať ich prostredníctvom drôtového nabíjania, vybavené USB-C portom, a aby zahŕňali komunikačný protokol nabíjania prostredníctvom napájania USB, ak sa vyžaduje aj nabíjanie pri napätí nad 5 voltov, pri prúde nad 3 ampéry alebo výkone nad 15 W.

2.10. Komisia by mohla prijať delegované akty s cieľom zohľadniť v budúcnosti ďalšie druhy technológií nabíjania iných ako drôtové nabíjanie.

3. **Všeobecné pripomienky**

3.1. EHSV konštatuje, že Komisia sa už 12 rokov snaží o zbližovanie noriem nabíjačiek pre mobilné telefóny tak, aby spĺňali požiadavky na udržateľnosť a znižovanie množstva ťažko recyklovateľného odpadu.

3.2. EHSV konštatuje, že keďže neexistuje univerzálna nabíjačka, pri predaji každého zariadenia sa systematicky predáva aj nabíjačka a elektrický/dátový kábel, zatiaľ čo spotrebiteľ by mohol mať možnosť kúpiť si len samotné zariadenie.

3.3. EHSV plne podporuje návrh smernice, ktorý je reakciou Európskej komisie na požiadavku Európskeho parlamentu.

3.4. Je zrejmé, že predaj špecifických nabíjačiek predstavuje významnú časť príjmov výrobcov, najmä výrobcov mobilných telefónov. Malo by sa zaistiť, aby títo výrobcovia pravidelne nemenili elektronické normy (napätie, potrebný príkon atď.), čím prispievajú k systematickému predaju modelu nabíjačky vlastnej značky alebo dokonca dátového kábla, ktorý môže byť univerzálny, namiesto toho, aby sa umožnilo ďalej používať už zakúpenú nabíjačku. Takáto prax bráni účinnému uplatňovaniu zameranému na zníženie tonáže elektronického odpadu.

3.5. EHSV odporúča, aby Komisia a Európsky parlament na konci legislatívneho procesu spustili rozsiahlu informačnú kampaň pre širokú verejnosť s cieľom poskytnúť informácie spotrebiteľom a povzbudiť ich, aby v budúcnosti kupovali len zariadenia s rozhraním USB-C.

4. **Konkrétne pripomienky**

4.1. EHSV odporúča, aby priemysel umožnil ultrarýchle nabíjanie mobilných telefónov prostredníctvom výkonných nabíjačiek, ako je jednoduchá nabíjačka pre notebooky s výstupom typu USB-C s výkonom 65 W namiesto 2,1 W.

4.2. EHSV konštatuje, že v autobusoch, lietadlách, obchodných centrách, konferenčných miestnostiach a iných tranzitných miestach sú užívateľom čoraz častejšie dostupné USB zásuvky určené na nabíjanie mobilných telefónov, a to buď s káblom alebo bez. Štandardne ide o zásuvky s nízkym výkonom (2,1 W) nepostačujúcim však na nabíjanie určitých zariadení, na ktoré sa vzťahuje smernica. EHSV navrhuje, aby sa odporúčalo v budúcnosti vybaviť tieto miesta ultrarýchlymi nabíjačkami s cieľom umožniť rýchle nabíjanie a požičiavanie kábla USB-C medzi užívateľmi pri krátkych presunoch alebo na krátke obdobie. Toto odporúčanie zodpovedá jednej z potrieb, ktoré vyplynuli z prieskumov Európskej komisie.

4.3. EHSV preto odporúča, aby táto požiadavka usilovať sa o jednotnú nabíjačku typu USB-C pre mobily platila aj pre notebooky, hoci bude potrebné elektronicky prispôsobiť parametre nabíjania a výkonu. Z ekonomických a ekologických dôvodov, ako aj v snahe zabrániť tomu, aby museli cestujúci so sebou nosiť viacero nabíjačiek, sa povinnosť stanovená v smernici musí rozšíriť aj na notebooky, pokiaľ neexistujú technologické obmedzenia, ktoré musia byť náležite odôvodnené.

4.4. EHSV konštatuje, že batérie môžu mať obmedzenú životnosť v porovnaní so zvyškom zariadenia. Odporúča, aby sa normy pre batérie určené na použitie v počítačoch, tabletoch alebo mobilných telefónoch zosúladili tak, aby v prípade predčasného zlyhania batérie bolo možné ju jednoducho vymeniť a nemuselo sa kupovať nové zariadenie. EHSV tiež poukazuje na zodpovednosť výrobcov elektronických zariadení z hľadiska ekológie a udržateľného rozvoja.

V Bruseli 8. decembra 2021

Predsedníčka
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Christa SCHWENG